

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 12. januarija 1881.

Obseg: Prva razstava pitane živine na Dunaji. — Perenospora viticola, nova nadloga naših vinogradov. — Da kokoši prav velika jajca valijo. — Gospodarske novice. — Glas o zemljiškem davku na Štajarskem po novi uravnavi. — Glas o povikšanem zemljiškem davku na gornjem Avstrijskem. — Krščanstvo pri Slovencih do Cirila in Metoda. (Dal.) — Še enkrat: Kje je stal grad Klausenstein? — Koroškoslovenski vojvoda Valkun. (Kon.) — Slovensko slovstvo. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Prva razstava pitane živine na Dunaji.

Oklic živinorejcem avstrijsko-ogerskim. *)

C. k. dunajska družba kmetijska napravi prvikrat letos na Dunaji razstavo pitane živine (Mastvieh) 8., 9. in 10. aprila t. l. Z razstavo goved (pitanih telet, telic, krav, volov, bikov), ovác (jagnjed, koštrunov) in prešičev bode združena tudi razstava pitane perutnine (kokoši, rac, gosí, puranov in golobov živih pa tudi zaklanih).

Lepa taka živina dobí premije v srebrnih ali bronastih medalijah, v denarjih ali častnih pismih.

Kdor želi kako pitano živino poslati v razstavo dunajsko, mora to zadnji čas do 1. dne marcija naznani centralnemu odboru (Central Mastvieh-Ausstellungs-comité) na Dunaj, al taka naznanila se morajo narediti po posebnih propisih (formularih), ki se brezplačno dobijo v pisarnici družbe kmetijske.

Kedar pa kak živinorejec centralnemu razstavnemu odboru na Dunaj pošlje naznanilo, kaj bode v razstavo poslal, mora ob enem priložiti tudi štantnino, to je, tisto plačilo, ki se mora odrajtati za prostor, kjer bode živina v razstavi stala; to plačilo je povedano v občnih določilih razstavnega odbora in gre od 10 krajc. do 1, 2 in 4 gold.

Tudi nekatere take priprave bodo razstavljene, ki se potrebujejo za prevažanje živine v vozovih, za krmenje, napajanje živine, kako se priveže na razstavi itd.

Kar se tiče krme za živino za čas razstave, jo dobí živina po nizki ceni v razstavi, kjer bodo živino posebni strežaji opravljajo, katerim se za vsako živino po 40 krajc. plača.

Razstavni odbor konečno še tudi to naznanja, da je vložil prošnjo železnicam, naj bi živino po cenejši tarifi v razstavo, pa tudi od razstave nazaj vozile, in da je pričakovati, da bodo železnice to tudi storile.

Vse sploh, kar je razstavnikom vedeti treba, je v oklicu razstavne komisije povedano.

*) Ta oklic, kakor vsem drugim družbam kmetijskim, je došel tudi družbi kranjski, ki ga je vredništvu „Novic“ izročila s željo, uaj ga natisnemo v našem listu. Vred.

Perenospora viticola,

nova nadloga naših vinogradov.

Gospod Ogulin, odbornik kmetijske podružnice novomeške in marljivi vinorejec v Novomestu, je centralnemu odboru družbe kmetijske kranjske uže septembra meseca lanskega leta naznanil, da je v nekatereh nogradih dolenjskih zapazil na trtnem perji neko bolezen, ki izvira od neke strupene glive, katera je od vseh izvedencev, katerim je glivasto perje v preiskavo poslal, za ono škodljivo glivo izpoznana, ki jo prirodznanci „perenospora viticola“ imenujejo.

Koj ko je gosp. Ogulin v več vinogradih dolenjskih to prikazen na perji zapazil, ga je strah prevzel, da utegne to nova nadloga biti našim, uže tako slabim vinogradom.

Cesar se je pa bal, pripetilo se je res mnogim trtam pozneje v jeseni. Perje je odpadlo trtam; ker pa perje posreduje narejanje sladkora, se ni sladkor v grozdji narejal, grozdje, predno je še mehko postalo, začelo je gnjiti in padati s trte. In zato so v takih nogradih, kjer se je imenovana gliva na perji prikazala, le zeló kis o vino pridelali, pa še tacega malo.

To pa ne bo brez nasledkov ostalo za letošnje leto, kajti po negodnem odpadu perja oslabí trsje, da ne redí kakor navadna zdrava trta, kateri je perje organ življenja.

Razširja se pa ta gliva pri deževnem in vihnem vremenu tako silno hitro, da trtne veje, na katerih g. Ogulin zjutraj pri skrbni preiskavi z drobnogledom še ni nobene glive našel, so na večer uže bile z glivami nasute, katere je prosto oko lahko videlo.

Uničiti to novo vinogradsko nadlogo, za zdaj g. Ogulin družega ne vé nasvetovati, kakor to, da se glivasto trsje sožge, prvo okopavanje globoko seže in površna zemlja zakoplje. Kaj boljšega dozdej ni znano.

Kar gosp. Ogulin poroča o tej trtni škodljivki, potrjuje „Wiener landw. Zeitg.“ tako-le:

„Leta 1879. se je ta gliva prvikrat prikazala na Francoskem, ko so iz Amerike le-sem pripeljali veliko trt zato, da bi se ž njimi ubranili trtne uši (phylloxeri), ker se ameriških trt ne loti ta mrčes tako kakor družih. Lani se je pa na Francoskem „perenospora“ razširila zeló in grozno škodo po vinogradih cele dežele naredila. Tudi v gornjo Italijo je segla, od